Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

19 oktober 2017 *

”Begäran om förhandsavgörande – Direktiv 92/43/EEG – Bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter – Genomförandebeslut (EU) 2015/72 – Lista över områden av gemenskapsintresse i den atlantiska biogeografiska regionen – Minskning av ett områdes yta – Vetenskapligt misstag – Giltighet”

I mål C-281/16,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Raad van State (Högsta förvaltningsdomstolen, Nederländerna) genom beslut av den 18 maj 2016, som inkom till domstolen den 20 maj 2016, i målet

Vereniging Hoekschewaards Landschap

mot

Staatssecretaris van Economische Zaken,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden T. von Danwitz samt domarna C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe och C. Lycourgos (referent),

generaladvokat: J. Kokott,

justitiesekreterare: förste handläggaren L. Hewlett,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 11 maj 2017,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Vereniging Hoekschewaards Landschap, genom advokaterna A. Jonkhoff och W. Zwier,

– Nederländernas regering, genom K. Bulterman, B. Koopman och C.S. Schillemans, samtliga i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom E. Manhaeve och C. Hermes, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 15 juni 2017 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: nederländska.

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser giltigheten av kommissionens genomförandebeslut (EU) 2015/72 av den 3 december 2014 om antagande av en åttonde uppdaterad lista över områden av gemenskapsintresse i den atlantiska biogeografiska regionen (EUT L 18, 2015, s. 385).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Vereniging Hoekschewaards Landschap och Staatssecretaris van Economische Zaken (statssekreterare för ekonomiska frågor, Nederländerna) (nedan kallad Staatssecretaris), avseende giltigheten av beslutet att minska ytan på ett särskilt bevarandeområde.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 92/43/EEG

3 I artikel 1 i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 1992, s. 7, svensk specialutgåva, område 15, volym 11, s. 114), i dess lydelse enligt rådets direktiv 2006/105/EG av den 20 november 2006 (EUT L 363, 2006, s. 368) (nedan kallat livsmiljödirektivet), föreskrivs följande:

”I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

a) *bevarande*: de åtgärder som är nödvändiga för att bibehålla eller återställa en gynnsam status enligt definitionen i e) och i) hos livsmiljöer och för populationer av arter av vilda djur och växter.

…

e) *en livsmiljös bevarandestatus*: summan av de faktorer som påverkar en livsmiljö och dess typiska arter och som på lång sikt kan påverka dess naturliga utbredning, struktur och funktion samt de typiska arternas överlevnad på lång sikt inom det territorium som anges i artikel 2.

En livsmiljös bevarandestatus anses ’gynnsam’ när

– dess naturliga utbredningsområde och de ytor den täcker inom detta område är stabila eller ökande,

och

– den särskilda struktur och de särskilda funktioner som är nödvändiga för att den skall kunna bibehållas på lång sikt finns, och sannolikt kommer att finnas under en överskådlig framtid,

och

– bevarandestatusen hos dess typiska arter är gynnsam enligt definitionen i i.

…

i) *en arts bevarandestatus*: summan av de faktorer som påverkar den berörda arten och som på lång sikt kan påverka den naturliga utbredningen och mängden hos dess populationer inom det territorium som anges i artikel 2.

Bevarandestatusen anses ’gynnsam’ när

– uppgifter om den berörda artens populationsutveckling visar att arten på lång sikt kommer att förbli en livskraftig del av sin livsmiljö,

och

– artens naturliga utbredningsområde varken minskar eller sannolikt kommer att minska inom en överskådlig framtid,

och

– det finns, och sannolikt kommer att fortsätta att finnas, en tillräckligt stor livsmiljö för att artens populationer skall bibehållas på lång sikt.

…

k) *område av gemenskapsintresse*: ett område som, i den biogeografiska region eller de biogeografiska regioner det tillhör, väsentligt bidrar till att bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandestatus hos någon av livsmiljöerna i bilaga 1 eller någon av arterna i bilaga 2, och som också kan bidra väsentligt till att det i artikel 3 nämnda nätet Natura 2000 blir sammanhängande, och som väsentligt bidrar till bibehållandet av den biologiska mångfalden inom den biogeografiska region eller de biogeografiska regioner som avses.

…

l) *särskilt bevarandeområde*: ett område av gemenskapsintresse som medlemsstaterna har utsett genom lagar och andra författningar eller genom avtal, och där nödvändiga åtgärder genomförs för att bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandestatus hos livsmiljöerna eller populationerna av de arter för vilka området utsetts.

…”

4 I artikel 2 i livsmiljödirektivet föreskrivs följande:

”1. Syftet med detta direktiv är att bidra till att säkerställa den biologiska mångfalden genom bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter i medlemsstaternas europeiska territorium som omfattas av fördraget.

2. Åtgärder som vidtas i enlighet med detta direktiv skall syfta till att bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandestatus hos livsmiljöer samt arter av vilda djur och växter av gemenskapsintresse.

3. Åtgärder som vidtas i enlighet med detta direktiv skall ta hänsyn till ekonomiska, sociala och kulturella behov och till regionala och lokala särdrag.”

5 I artikel 3.1 första stycket i livsmiljödirektivet föreskrivs följande:

”Ett sammanhängande europeiskt ekologiskt nät av särskilda bevarandeområden skall inrättas under beteckningen Natura 2000. Detta nät, som skall bestå av områden med de livsmiljötyper som finns förtecknade i bilaga 1 och habitat för de arter som finns förtecknade i bilaga 2, skall göra det möjligt att bibehålla eller i förekommande fall återställa en gynnsam bevarandestatus hos de berörda livsmiljötyperna och arterna i deras naturliga utbredningsområde.”

6 I artikel 4 i livsmiljödirektivet föreskrivs följande:

”1. På grundval av de kriterier som anges i bilaga 3 (etapp 1) och relevant vetenskaplig information skall varje medlemsstat föreslå en lista över områden och ange vilka livsmiljötyper i bilaga 1 och vilka på dess territorium inhemska arter i bilaga 2 som finns inom dessa områden. … Medlemsstaterna skall då detta är lämpligt föreslå att listan anpassas mot bakgrund av resultaten av den övervakning som avses i artikel 11.

…

2. På grundval av de kriterier som anges i bilaga 3 (etapp 2) skall kommissionen, i samförstånd med varje medlemsstat, för var och en av de fem biogeografiska regioner som anges i artikel 1 c iii och för hela det område som avses i artikel 2.1 med utgångspunkt i medlemsstaternas listor upprätta ett utkast till en lista över områden av gemenskapsintresse där det finns en eller flera prioriterade livsmiljötyper eller prioriterade arter.

…

Listan över de områden som valts ut som områden av gemenskapsintresse och som anger på vilka av dessa det finns en eller flera prioriterade livsmiljötyper eller prioriterade arter, skall antas av kommissionen i enlighet med förfarandet i artikel 21.

…

4. När ett område av gemenskapsintresse har valts ut i enlighet med förfarandet i punkt 2 skall den berörda medlemsstaten så snart som möjligt och senast inom sex år utse området till särskilt bevarandeområde, varvid prioriteringar skall fastställas mot bakgrund av den betydelse området har för att möjliggöra att en gynnsam bevarandestatus hos en livsmiljötyp i bilaga 1 eller en art i bilaga 2 bibehålls eller återställs, och för att Natura 2000 skall bli sammanhängande, och mot bakgrund av den risk för försämring eller förstörelse som området är utsatt för.

…”

7 I artikel 9 i livsmiljödirektivet föreskrivs följande:

”Kommissionen skall, i enlighet med förfarandet i artikel 21, med jämna mellanrum se över hur Natura 2000 bidrar till förverkligandet av målen i artiklarna 2 och 3. I detta sammanhang kan ett områdes status som särskilt skyddsområde upphävas, om övervakningen enligt artikel 11 visar att den naturliga utvecklingen gör detta berättigat.”

8 I artikel 11 i livsmiljödirektivet föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall övervaka bevarandestatusen hos de livsmiljöer och de arter som avses i artikel 2 och särskilt ta hänsyn till prioriterade livsmiljötyper och prioriterade arter.”

9 I bilaga 3 i livsmiljödirektivet fastställs kriterier för val av områden som kan anses föreslås som områden av gemenskapsintresse och utses till särskilda bevarandeområden. Vad särskilt gäller de urvalskriterier som avser etapp 1, vilken består av ”[b]edömning på nationell nivå av områdenas relativa betydelse för varje livsmiljötyp i bilaga 1 och varje art i bilaga 2 (inbegripet prioriterade livsmiljötyper och prioriterade arter)”, anges i denna bilaga följande:

”A. *Kriterier för bedömning av området med avseende på en given livsmiljötyp i bilaga 1*

a) Livsmiljötypens representativitet på området.

b) Andel av området som är täckt av livsmiljötypen i förhållande till den totala yta inom det nationella territoriet som är täckt av livsmiljötypen.
c) Grad av bevarande och möjlighet till återställande av den berörda livsmiljötypens struktur och funktioner.
d) Global bedömning av områdets betydelse för bevarandet av den berörda livsmiljötypen.

B. *Kriterier för bedömning av området med avseende på en given art i bilaga 2*
a) Storlek och täthet hos den population av arten som finns på området i förhållande till de populationer som finns inom det nationella territoriet.
b) Grad av bevarande och möjlighet till återställande av de habitat som är viktiga för den berörda arten.
c) Grad av isolering hos den population som finns på området i förhållande till artens naturliga utbredningsområde.
d) Global bedömning av områdets betydelse för bevarandet av den berörda arten.”

Beslut som kommissionen antog med tillämpning av artikel 4.2 tredje stycket i livsmiljödirektivet

10 Genom sitt beslut 2004/813/EG av den 7 december 2004 om antagande av en lista över områden av gemenskapsintresse i den atlantiska biogeografiska regionen, i enlighet med livsmiljödirektivet (EUT L 387, 2004, s. 1) har kommissionen, på förslag från Kungariket Nederländerna, utsett området Haringvliet (Nederländerna) till ett område av gemenskapsintresse under koden NL1000015, med en yta på 11 108 hektar.

11 Listan över områden av gemenskapsintresse i den atlantiska biogeografiska regionen uppdaterades sju gånger efter varandra och varje gång behölls området Haringvliet på listan med samma angivna yta.

12 I genomförandebeslut 2015/72, som innebar den åttonde uppdateringen av listan, behöll kommissionen däremot området Haringvliet till en angiven yta på endast 10 988 hektar.

Nederländsk rätt

13 Artikel 10a.1 i Natuurbeschermingswet 1998 (1998 års naturskyddslag) av den 25 maj 1998 har följande lydelse:

”Vår minister utser områden för genomförandet … av [livsmiljödirektivet].”

Målet vid den nationella domstolen och giltighetsfrågan

14 Av begäran om förhandsavgörande framgår att Leenheerenpolder är en polder med en yta på ungefär 110 hektar. Denna polder var en del av området Haringvliet när detta först upptogs på listan, genom beslut 2004/813, över områden av gemenskapsintresse i den atlantiska biogeografiska regionen på grund av de möjligheter till återställande av naturliga livsmiljöer som den innebar och de arter som i övrigt fanns inom området Haringvliet. Det planerades nämligen att Leenheerenpolder, som då bestod av jordbruksmark där det inte fanns några naturliga livsmiljöer eller skyddade arter som förekom i det övriga området av gemenskapsintresse, skulle vara föremål för en så kallad depolderisering vilken bestod i att omvandla den till ett naturområde som underställs tidvatteneffekter för att dess potential skulle kunna utvecklas.

15 Kungariket Nederländerna har genom beslut av den 4 juli 2013, med stöd av artikel 10a i 1998 års naturskyddslag, utsett området Haringvliet till ett särskilt bevarandeområde men utan att inkludera området Leenheerenpolder i detta. Genom dom av den 1 oktober 2014 har Raad van State (Högsta förvaltningsdomstolen, Nederländerna) ogiltigförklarat detta beslut i den del Leenheerenpolder

uteslöts från detta särskilda bevarandeområde. Denna domstol ansåg nämligen att eftersom Leenheerenpolder ingick i området av gemenskapsintresse Haringvliet såsom detta hade fastställts av kommissionen genom beslut 2004/813 var Kungariket Nederländerna skyldigt att med tillämpning av artikel 4.4 i livsmiljödirektivet omfatta denna polder i detta särskilda bevarandeområde.

16 I oktober månad år 2013 föreslog Kungariket Nederländerna att kommissionen skulle utesluta Leenheerenpolder från området Haringvliet och därmed minska ytan på detta område av gemenskapsintresse.

17 Genom skrivelse av den 10 september 2014 bad kommissionen denna medlemsstat att avge ytterligare förklaringar gällande åtgärden att minska ytan på området av gemenskapsintresse Haringvliet.

18 Staatssecretaris meddelade kommissionen genom skrivelse av den 30 september 2014 att Leenheerenpolder inte innefattade några naturvärden och att det ursprungliga projektet att omvandla denna polder hade övergetts på grund av att återställandet av våtmarkerna Beningerwaard och Tiengemeten samt vissa poldrar av mindre storlek inom området av gemenskapsintresse Haringvliet var tillräckligt för att uppnå bevarandemålen avseende detta område av gemenskapsintresse. Staatssecretaris har i denna skrivelse även angett att projektet att ”depolderisera” Leenheerenpolder övergavs av politiska, sociala och budgetära skäl.

19 Kommissionen svarade genom skrivelse av den 24 oktober 2014 att den godtog förslaget om att ändra omfattningen av området av gemenskapsintresse Haringvliet med beaktande dels av den gynnsamma utvärdering som nederländska myndigheter hade gjort av potentialen för återställande i andra delar av detta område, dels av den omständigheten att ett visst antal återställandeåtgärder redan hade genomförts eller planerades på andra ställen. I denna skrivelse har kommissionen angett att det ursprungliga förslaget att innefatta Leenheerenpolder i området av gemenskapsintresse Haringvliet var ett ”vetenskapligt misstag”.

20 Medan kommissionen i genomförandebeslut 2015/72 behöll området Haringvliet som ett område av gemenskapsintresse i den atlantiska biogeografiska regionen uteslöts Leenheerenpolder från detta område.

21 Staatssecretaris har genom beslut av den 28 april 2015, med stöd av artikel 10a.1 i 1998 års naturskyddslag och för att verkställa genomförandebeslut 2015/72, utsett området Haringvliet som ett särskilt bevarandeområde men utan att inkludera området Leenheerenpolder i detta.

22 Föreningen Vereniging Hoekschewaards Landschap ansåg att denna polder innefattade en unik potential för att återställa en sådan natur som påverkas av tidvatten och som annars saknades i området Haringvliet. Föreningen väckte därför talan mot beslutet av den 28 april 2015 vid Raad van State (Högsta förvaltningsdomstolen, Nederländerna).

23 Raad van State (Högsta förvaltningsdomstolen) har påpekat att Staatssecretaris inför den har gjort gällande att det vetenskapliga misstaget bestod i att den felaktigt, när det föreslogs att Haringvliet skulle utses till ett område av gemenskapsintresse, hade bedömt att Leenheerenpolder inte bara var lämpligt utan även nödvändigt för att uppnå bevarandemålen för detta område. Denna domstol undrar om minskningen av detta områdes yta under dessa omständigheter kan motiveras av ett sådant skäl i den mån Kungariket Nederländernas begäran underbyggs av tillräckligt många uppgifter.

24 Mot denna bakgrund har Raad van State (Högsta förvaltningsdomstolen) beslutat att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till domstolen:

”Är genomförandebeslut [2015/72] giltigt i den mån området Haringvliet har upptagits på listan utan att Leenheerenpolder har innefattats i detta område?”

Prövning av giltighetsfrågan

25 Den hänskjutande domstolen har ställt sin giltighetsfråga för att få klarhet i huruvida minskningen av området Haringvliets yta genom uteslutning av Leenheerenpolder, med motiveringen att den ursprungliga inkluderingen av området berodde på ett vetenskapligt misstag, är giltig.

26 Domstolen erinrar inledningsvis om att förevarande mål inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 9 i livsmiljödirektivet. Enligt denna bestämmelse kan ”ett områdes status som särskilt skyddsområde upphävas, om övervakningen enligt artikel 11 visar att den naturliga utvecklingen gör detta berättigat” men en sådan utveckling har inte åberopats av Kungariket Nederländerna.

27 Kommissionen har genom beslut 2004/813, på förslag från Kungariket Nederländerna och med tillämpning av kriterierna i bilaga III till livsmiljödirektivet, inkluderat Leenheerenpolder i området av gemenskapsintresse Haringvliet med hänvisning till dess potential för att återställa bevarandestatus hos naturliga livsmiljöer samt de arter som förekommer inom detta område. I genomförandebeslut 2015/72 har kommissionen emellertid uteslutit Leenheerenpolder från detta område av gemenskapsintresse med motiveringen att den ursprungliga inkluderingen av området berodde på ett vetenskapligt misstag.

28 För att besvara den fråga som har ställts till domstolen ska det således prövas huruvida det enligt livsmiljödirektivet är tillåtet för kommissionen att, på förslag från en berörd medlemsstat, minska ytan på ett område av gemenskapsintresse för det fall den ursprungliga registreringen av området som ett område av gemenskapsintresse innefattade ett vetenskapligt misstag och, i förekommande fall, om den ifrågavarande minskningen lagligen har motiverats av ett sådant misstag.

29 Vad beträffar rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar (EGT L 103, 1979, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 2, s. 161) har domstolen redan slagit fast att ett misstag vid överföringen av uppgifter till kommissionen när ett särskilt skyddsområde utses kan medföra att områdets yta ska minskas för att korrigera detta misstag (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 november 1999, kommissionen/Frankrike, C-96/98, EU:C:1999:580, punkt 55). I det mål som gav upphov till den domen konstaterade domstolen att det administrativa misstag som hade begåtts, vilket gällde angivelsen av områdets yta, kunde korrigeras genom en anpassning av områdets storlek.

30 I avsaknad av närmare reglering i livsmiljödirektivet kan anpassningen av listan över områden av gemenskapsintresse som medlemsstaterna enligt artikel 4.1 i direktivet ska föreslå kommissionen omfatta en minskning av ett områdes yta, vilken ska genomföras i enlighet med det förfarande som gäller för upptagande på listan (se, analogt, dom av den 3 april 2014, Cascina Tre Pini, C-301/12, EU:C:2014:214, punkt 26).

31 För att kunna upprätta ett utkast till en lista över områden av gemenskapsintresse som är sådan att det är möjligt att inrätta ett sammanhängande europeiskt ekologiskt nät av särskilda bevarandeområden, måste kommissionen ha tillgång till en uttömmande inventering av de områden som på nationell nivå är av sådant ekologiskt intresse att de bidrar till att uppfylla den målsättning att bevara livsmiljöer samt vilda djur och växter som avses i livsmiljödirektivet (dom av den 7 november 2000, First Corporate Shipping, C-371/98, EU:C:2000:600, punkt 22).

32 Det är för övrigt endast på detta sätt som det är möjligt att uppnå målet i artikel 3.1 första stycket i livsmiljödirektivet att bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandestatus hos de berörda livsmiljötyperna och habitaten för arterna i deras naturliga utbredningsområde, vilket kan ligga på båda sidorna av en eller flera av Europeiska unionens inre gränser. Det framgår nämligen av artikel 1 e och i) i livsmiljödirektivet, jämförd med artikel 2.1 i samma direktiv, att en livsmiljös eller

en arts gynnsamma bevarandestatus ska bedömas i förhållande till medlemsstaternas hela europeiska territorium som omfattas av fördraget (dom av den 7 november 2000, First Corporate Shipping, C-371/98, EU:C:2000:600, punkt 23).

33 Enligt artikel 4.1 i livsmiljödirektivet ska ett område emellertid föreslås av den berörda medlemsstaten på grundval av de kriterier som anges i bilaga 3 i detta direktiv och relevant vetenskaplig information. Härav följer att den omständigheten att det på grundval av vetenskapliga uppgifter, mot bakgrund av den i ovan i punkt 29 angivna rättspraxis, visas att den relevanta vetenskapliga informationen är behäftad med ett misstag i förekommande fall kan motivera att ytan på området av gemenskapsintresse minskas.

34 Denna tolkning bekräftas av domstolens rättspraxis enligt vilken det är olämpligt att fortsätta att utan nytta lägga ned resurser på skötseln och förvaltningen av ett område som är onödigt för bevarandet av livsmiljöer och arter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 3 april 2014, Cascina Tre Pini, C-301/12, EU:C:2014:214, punkt 28).

35 Det är visserligen riktigt att medlemsstaterna förfogar över ett visst utrymme för skönsmässig bedömning när de, med tillämpning av artikel 4.1 i livsmiljödirektivet, föreslår en lista på områden som kan utses till områden av gemenskapsintresse (dom av den 3 april 2014, Cascina Tre Pini, C-301/12, EU:C:2014:214, punkt 27). Medlemsstaterna förfogar däremot inte över samma utrymme för skönsmässig bedömning för de fall de föreslår att kommissionen ska minska ytan på ett område av gemenskapsintresse.

36 Den omständigheten att ett område tas upp på listan ger upphov till en presumtion att det i sin helhet är av sådant intresse att det bidrar till att uppnå målet att bevara livsmiljöer samt vilda djur och växter i den mening som avses i direktivet. Ett förslag från en medlemsstat att utesluta vissa områden från listan eller att minska dem förutsätter följaktligen att det, såsom generaladvokaten har framhållit i punkt 28 i sitt förslag till avgörande, styrks att det aktuella området på nationell nivå inte är av väsentligt intresse för att uppnå detta mål på nationell nivå. Kommissionen får dessutom endast bifalla respektive genomföra förslaget om den bedömer att dessa ytor inte heller är nödvändiga med beaktande av unionen i dess helhet.

37 I förekommande fall framgår det av de handlingar som domstolen har tillgång till att nederländska myndigheter har motiverat sin begäran till kommissionen om att Leenheerenpolder ska uteslutas från området av gemenskapsintresse Haringvliet, inte med hänvisning till att ett misstag har begåtts när denna medlemsstat lämnade in sitt förslag enligt artikel 4.1 i livsmiljödirektivet, vad gäller denna polders ekologiska värde och dess potential till att bidra till att målen i detta direktiv uppnås, såsom dessa anges i artiklarna 2 och 3 i direktivet, utan med den omständigheten att ett nationellt politiskt omprövningsbeslut fattades under år 2011. Dessa myndigheter har inte vid någon tidpunkt anfört att denna polders potential för att återställa naturliga livsmiljöer samt arter, genom att detta jordbruksområde omvandlas till ett naturområde som påverkas av tidvattnet, hade försvunnit. I en skrivelse som den 30 september 2014 hade adresserats kommissionen har de nederländska myndigheterna för övrigt angett att projektet för att utveckla naturvärdena i denna polder hade övergetts av politiska, sociala och budgetära skäl, med beaktande av att den utveckling som delvis skett inom andra delar av området Haringvliet var tillräckliga för att uppnå målen för detta område.

38 Den nederländska regeringen har i detta avseende under den muntliga förhandlingen redan bekräftat att Kungariket Nederländerna inte hade åberopat något ”vetenskapligt misstag” när den till kommissionen inkom med sitt förslag om att minska ytan på området av gemenskapsintresse Haringvliet.

39 Kommissionen har därutöver inte tillhandahållit domstolen någon vetenskaplig uppgift som kan styrka att det ursprungliga förslaget innefattar ett sådant vetenskapligt misstag.

40 Kommissionen kunde således inte lagligen, vid den åttonde uppdateringen av listan över områden av gemenskapsintresse i den atlantiska biogeografiska regionen i genomförandebeslut 2015/72, uppta området Haringvliet på denna lista utan att inkludera Leenheerenpolder med motiveringen att ett vetenskapligt misstag ursprungligen har begåtts.

41 Mot bakgrund av ovanstående överväganden konstaterar domstolen att genomförandebeslut 2015/72 är ogiltigt i den mån området Haringvliet enligt detta beslut tas upp på listan över områden av gemenskapsintresse i den atlantiska biogeografiska regionen utan att Leenheerenpolder inkluderas i detta område.

Rättegångskostnader

42 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2015/72 av den 3 december 2014 om antagande av en åttonde uppdatering av listan över områden av gemenskapsintresse i den atlantiska biogeografiska regionen är ogiltigt i den mån området Haringvliet (NL 1000015) enligt detta beslut tas upp på denna lista utan att Leenheerenpolder inkluderas i detta område.

Underskrifter